

Tái hiện hình ảnh người dân S'tiêng giã gạo nuôi quân

Đời sống văn hoá của Bom Bo vẫn rất đặc sắc

Đến với BÌNH PHƯỚC - quê hương của SÓC BOM BO

*Với những hồ nước
trong xanh, những
trảng cỏ rộng lớn,
những con thác ẩn
mình trong rừng sâu,
sức sống hoang dã và
tiếng âm vang của nhịp
chày giã gạo vọng giữa
núi rừng,... con người
và thiên nhiên Bình
Phước quyến rũ bao
tâm hồn du khách thập
phương.*

Phương Hà

NHỚ LẠI TIẾNG CHÀY XƯA

*Lúa bập bùng/ Tiếng chày
khuya/ Cốc cum cụp cum...*

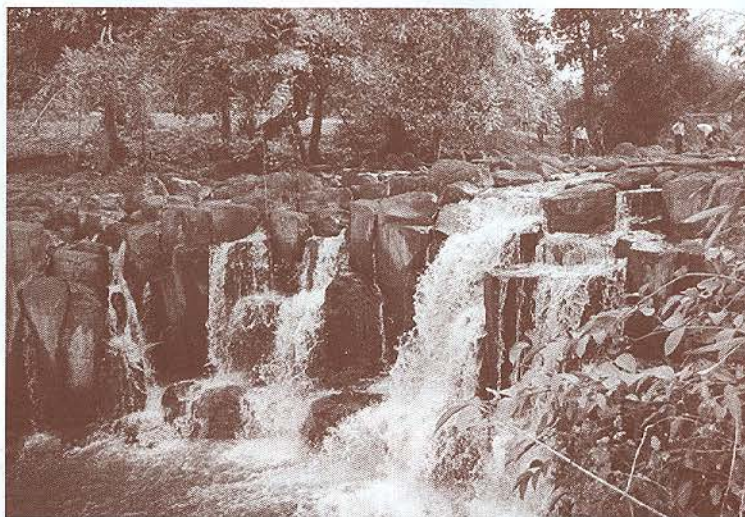
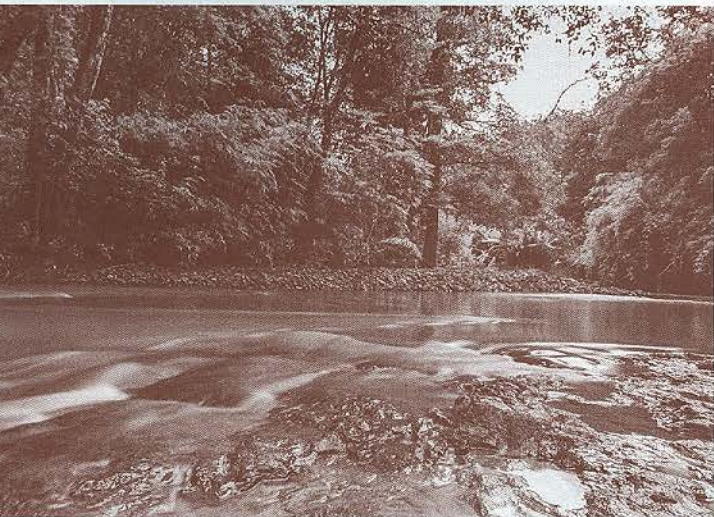
Những tiếng chày giã gạo nuôi quân vang lên vào đêm khuya bên ánh lửa bập bùng vẫn còn lưu lại trong ký ức về khoảng thời gian đầy gian truân nhưng kiên cường của những già làng Sóc Bom Bo (nay thuộc Thôn Bom Bo, Xã Bình Minh, Huyện Bù Đăng, Tỉnh Bình Phước).

Năm 1960, Mỹ - Ngụy thực hiện chính sách dồn dân, lập ấp chiến lược khắp nơi. Người dân Sóc Bom Bo (thời điểm này thuộc Quận Đức Phong, Tỉnh Phước Long) không chịu áp bức. Trong đêm tối, hơn 40 hộ đồng bào S'tiêng vượt suối, băng rừng về khu căn cứ Nửa Lon (thuộc xã Đắc Nhau, huyện Bù Gia Mập, Bình Phước ngày nay) đi theo cách mạng. Người S'tiêng có tập quán du canh du cư, khi di chuyển đến nơi nào lập làng đều lấy tên là Sóc Bom Bo.

Năm 1965, Bộ Tư lệnh Miền quyết định mở chiến dịch Đồng Xoài - Phước Long nhằm tiêu diệt cụm quân sự của địch ở phía bắc chiến khu Đ, trong phạm vi tỉnh Phước Long, Bình Long và trên trục giao thông chiến lược Tây Nguyên - Sài Gòn. Thời điểm này, Sóc Bom Bo trở thành trung tâm tiếp tế lương thực cho bộ đội tham gia chiến dịch. Tất cả mọi người dù là già, trẻ, gái trai đều nô nức lao động nuôi quân, ban ngày lên nương trồng lúa, trồng mì, tối về đốt đuốc giã gạo cho đến

Những ngôi nhà sàn của người M'Nông quanh trảng cỏ Bù Lạch

Cảnh sắc sơn thủy hữu tình trong Vườn quốc gia Bù Gia Mập Những cột đá hình bát giác như Ghềnh Đá Đĩa của thác Đứng

tận gần sáng. Người dân lấy cây lồ ô đã phơi khô, đốt lên để làm đuốc, lửa cháy bập bùng trong đêm, mỗi cối có từ 2 đến 4 người thay nhau giã gạo. Khi nghe tiếng máy bay địch quần thảo trên bầu trời thì mọi người lại tắt lửa chui xuống dưới hầm trú ẩn.

Năm 1965, nhạc sĩ Xuân Hồng tham gia chiến dịch qua vùng này. Chứng kiến được cảnh nô nức giã gạo của người dân và cảm nhận được cái nóng hừng hực của bếp lửa hồng và ngọn lửa yêu nước, nhạc sĩ Xuân Hồng đã cảm động mà viết nên "Tiếng chày trên Sóc Bom Bo".

"... Cách mạng cần gạo nhiều để đánh Mỹ

*Sóc Bom Bo sẵn có cối chày đây
Người Bom Bo sẵn có đôi bàn tay*

*Với tình yêu nước và thù giặc
ngày ngày..."*

Năm 1967, địch phát hiện ra cơ sở cách mạng Sóc Bom Bo thì nơi đây phải gánh chịu những trận mưa bom, bão đạn. Người dân Bom Bo vẫn trồng lúa, trồng mì dưới làn bom đạn. Đến năm 1970 thì địch rải bom napalm hủy diệt cả khu rừng,

làm cho người dân Sóc Bom Bo không thể trồng được cây lúa để nuôi quân. Tiếng chày giã gạo cũng gần như mai một từ thời điểm đó.

Sau nhiều năm trường kỳ kháng chiến, đất nước được thống nhất, người Sóc Bom Bo vẫn ở lại khu căn cứ Nửa Lon và được phong tặng anh hùng vào năm 1976. Đến năm 1989, đồng bào S'tiêng di cư từ xã Đắc Nhau trở về chốn cũ, lập lại Sóc Bom Bo.

Thời gian qua đi, Sóc Bom Bo hiện tại đã có nhiều biến đổi, nhưng nó vẫn giữ được nét đặc trưng riêng trong đời sống của đồng bào S'tiêng. Những chiếc cối và chày giã gạo làm bằng gỗ thô sơ được lưu giữ trong nhà truyền thống, như để tưởng nhớ về một quá khứ vẻ vang và oai hùng. Trong những dịp lễ hội đặc biệt, người dân cũng tổ chức các cuộc thi giã gạo như thể hiện một niềm tự hào chưa bao giờ nguôi của Sóc Bom Bo.

SỨC SỐNG HOANG DÃ CỦA NÚI RỪNG

Nếu đã đến Sóc Bom Bo, bạn đừng bỏ qua cơ hội được đến những điểm du lịch hấp dẫn của Bình Phước.

Tiếp giáp giữa vùng núi Trường Sơn với đồng bằng nên địa hình Bình Phước có những nét độc đáo của riêng mình. Những dòng sông sau khi uốn lách qua núi, qua khe, về đến địa phận Bình Phước, gặp địa hình giảm độ cao đột ngột, tạo nên những con thác, con suối. Đặc biệt vào mùa mưa, sức sống trên quê hương của nhịp chày vốn đã hừng hực, lại như càng bùng thêm. Những hồ nước trong xanh hơn. Những con thác nước đổ ào ào. Những tảng cỏ thay áo mới xanh rì màu lá non...

Để chiêm ngưỡng những con thác đẹp, bạn nên đến Bù Đăng, nơi có Thác Đứng hùng vĩ. Dòng nước chảy lượn lờ qua khu rừng nguyên sinh đến những cột đá hình bát giác như Ghềnh Đá Đĩa (Phú Yên) thì hệt xuống tạo thành dòng thác cuộn cuộn nước rồi tiếp tục lách mình qua những khe đá, chui vào rừng sâu. Cách đó không xa là Thác Ba Tư. Dòng nước lững lờ trôi nhẹ qua những khe đá, hồ nước đến các nương rẫy cà phê lại hệt xuống một lần nữa từ độ cao chừng 30 mét. Mùa mưa nhiều, thác đổ xuống, nước đọng thành hồ

lớn, phủ hết cả những gò đất về phía hạ nguồn.

Quê hương của Sóc Bom Bo còn hấp dẫn những ai mê du lịch mạo hiểm, bởi rừng nguyên sinh Bù Gia Mập là khu rừng hiếm hoi có được cả hai loại địa hình phục vụ offroad - phượt bằng xe trên những cung đường khó và trekking - đi bộ băng qua những địa hình hiểm trở. Những cung đường rừng dành cho bạn trải nghiệm thử thách của đôi chân và yêu thích khám phá rừng nguyên sinh.

Rừng nguyên sinh Bù Gia Mập rộng trên 26.000 ha. Theo các số liệu từ Ban quản lý vườn, trong khoảng 1.200 loài động, thực vật ở đây, có nhiều loài quý hiếm, như: gấu chó, báo gấm, sói lửa, bò tót, voọc ngũ sắc, khỉ vàng và cẩm lai, gỗ đỏ, mun, gỗ mật, thạch tùng... Sau một ngày vượt rừng, kiếm lâm kiếm hướng dẫn viên sẽ bố trí cho đoàn của bạn hạ trại bên dòng suối hoặc cạnh một con thác. Đêm ngủ tại rừng già là một trải nghiệm thú vị. Còn gì bằng cảm giác ngồi quây quần bên nhau cùng tiệc nướng, tiếng đàn dưới ánh trăng... Tiếng cười, tiếng hát vang vọng cả núi rừng.

Nếu không có nhiều thời gian và không đủ sức khỏe để trải nghiệm cảm giác băng rừng vượt suối, bạn có thể dừng lại ở núi Bà Rá - một ngọn núi nằm cô lẻ giữa miền đất bằng phẳng, tạo nên cảnh quang hết sức hữu tình. Từ khi hệ thống cáp treo lên núi Cà Rá được xây dựng thì ngày càng có nhiều du khách đến đây để được ngắm nhìn toàn cảnh tuyệt đẹp bên dưới, ngắm Thị trấn Thác Mơ dịu dàng thơ mộng và Hồ Thác Mơ êm đềm những ngày nắng, tung bọt trắng xóa những ngày

Khung cảnh lãng mạn của rừng cao su mùa thay lá

mưa... Bà Rá tinh mơ mờ ảo trong làn sương mỏng huyền hoặc. Nếu bạn là người mê "săn mây", sương khói, đừng bỏ qua những khoảnh khắc đẹp này...

Một lựa chọn không thể bỏ qua dành cho những người yêu thích thả mình vào không gian mênh mông là trảng cỏ Bù Lạch. Gọi là trảng nhưng vùng cỏ thiên nhiên này chẳng khác một thảo nguyên rộng lớn. Trảng cỏ nằm giữa rừng già, rộng cả 100 ha. Chẳng hiểu sao, cây rừng chỉ mọc xung quanh, còn lại "nuông" vùng lõi mênh mông cho cỏ. Lên chừng 5 cm, cỏ chuyển sang màu xanh đậm, cỏ già ngả màu vàng trước khi tàn rụi để chờ mưa tới lại phủ một màu xanh mượt nồn nà. Điều kỳ lạ là giữa thảo nguyên ấy lại có một hồ nước trong vắt, đầy ắp quanh năm. Gia súc của người bản địa lang thang trên thảo nguyên nhớn như gặm cỏ. Chúng tới hồ nước để uống khi khát hay trầm mình xuống đó khi thời tiết oi bức. Chiều tà, khói bếp lam bốc lên từ những

chái nhà in bóng xuống hồ thật yên bình. Cắm trại qua đêm bên bờ hồ nhìn về hướng làng là điều tuyệt diệu để trải nghiệm một đêm trên thảo nguyên.

Ngoài những địa danh nổi tiếng trên, Bình Phước còn nhiều điểm đến thiên nhiên cảm dỗ du khách lạc lối ở xứ này. Hồ Suối Giai với mặt nước trong xanh phẳng lặng như gương. Rừng cao su vào mùa thay lá đẹp nao lòng khiến bạn như đang đắm chìm trong các thước phim lãng mạn...

Bình Phước có thể là cái tên ít nằm vào danh sách những điểm đến của nhiều người bởi ít người biết về "viên ngọc thô" này của vùng Đông Nam bộ. Thế nhưng, chính vì "cái sự chưa biết" ấy mà Bình Phước vẫn còn những nét hoang sơ, tự nhiên thú vị, có sông, có hồ, có núi, có rừng, văn hóa phong phú đa dạng! Vậy nên đừng do dự, hãy đưa tên Bình Phước vào danh sách khám phá của bạn ngay thôi nào!